

Plan- och byggheten
Enhetschef Emma Hogander

emma.hogander@vansbro.se

0281 - 752 06

TJÄNSTEUTLÅTANDE

2018-09-27

Ärende
KS 2018/612

KOMMUNSTYRELSEN

Synpunkter på Naturvårdsverkets skrivelse "uppdrag att se över och föreslå ändringar i reglerna om landsbygdsutveckling i strandnära läge"

Regeringen har gett Naturvårdsverket i uppdrag att se över och föreslå ändringar i reglerna om landsbygdsutveckling i strandnära läge. Vansbro kommun har beslutat att lämna synpunkter på Naturvårdsverkets skrivelse.

Naturvårdsverket anser i sin skrivelse att kopplingen mellan LIS och översiktsplanen skall bibehållas för att översiktsplaneprocessen är ett befintligt system som ger stat och medborgare insyn. Naturvårdsverket medger visserligen att processen är resurskrävande och innebär vissa begränsningar när det gäller att fånga upp enskilda initiativ som uppkommer efter hand, men bedömer ändå att fördelarna med att koppla LIS till översiktsplaneringen väger tyngre än nackdelarna.

Till skillnad från Naturvårdsverkets syn på enskilda initiativ som uppkommer efter hand kan hävdas att just dessa initiativ ofta har stor betydelse för utvecklingen på landsbygden. Att frikoppla LIS från översiktsplaneprocessen hade gjort det möjligt för kommunerna att möta den efterfrågan som uppstår när frågan är aktuell, istället för att försöka förutspå i översiktsplanen var en utveckling skall ske. Om kommunen gör fel antaganden om behovet av mark för framtida etableringar, är risken att utvecklingen försvåras eller uteblir.

Naturvårdsverket skriver också att det arbete som kommunerna lagt ner på att fastställa LIS-områden i översiktsplanerna till viss del skulle gå förlorat om LIS frikopplas från översiktsplaneringen. Det kan ifrågasättas om det arbete som kommunerna redan lagt ned på att upprätta LIS-planer verkligen är rimlig i förhållande till det låga antalet beviljade ansökningar som gjorts i sådana områden. Naturvårdsverket hänvisar till Länsstyrelserna i sin skrivelse och framför att LIS inneburit en välkommen kompensation för landsbygden i förhållande till övriga särskilda skäl för dispens/upphävande. Motsägelsefullt nog visar Naturvårdsverkets egen statistik på s. 23 i skrivelsen att det år 2016 enbart beviljades knappt 300 ansökningar om strandskyddsdispens inom LIS-områden, av totalt 4 870 kommunalt beslutade dispenser.

Det är tydligt att LIS-reglerna inte har gett den avsedda effekten och att det behövs ytterligare förändringar i strandskyddsreglerna för att på riktigt främja den svenska landsbygdsutvecklingen.

Ett förslag som Naturvårdsverket resonerat kring är att om kopplingen mellan LIS och översiktsplan skall kvarstå, formulera kriterier för LIS i översiktsplanen istället för att fastställa specifika geografiska områden. Ett recept som skulle kunna vara till stor nytta för Vansbro kommuns utveckling men som Naturvårdsverket inte anser är lämplig.

Vansbro kommun är Dalarnas minsta sett till antalet invånare, ca 6 800 personer år 2018. Med sina 1 667 kvadratkilometer har Vansbro kommun drygt 4 invånare per kvadratkilometer. Samtidigt har kommunen över 1 300 vattensamlingar, från sjöar ned till mindre tjärnar, och utöver dessa också älvar, åar, bäckar och andra mindre vattendrag vilket ger åtskilliga kilometer strandlinje per invånare. Det finns ingen brist på oexploaterade stränder i Vansbro kommun.

Kommunens fyra tätorter är lokaliserade vid Västerdalälven och ny bebyggelse är främst förlagd i anslutning till tätorterna. Det är brist på bostäder i kommunen och den mark som är lämplig för bebyggelse återfinns ofta inom strandskyddsområde. Att formulera kriterier för LIS där även enstaka småhus tillåts, istället för att fastställa geografiska områden hade varit ett lämpligt verktyg för att möta efterfrågan där den uppstår.

En förändring måste ske för att möjliggöra en utveckling av småkommunerna på landsbygden men i sin skrivelse framför Naturvårdsverket ställningstagandet att reglerna kring LIS skall lämnas oförändrade, sånär som på en liten ändring:

LIS-områden ska inte behöva ha en ”begränsad omfattning” utan istället en ”sådan omfattning” att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses.

Detta förslag visar på Naturvårdsverkets oförmåga att sätta sig in i landsbygdskommunernas strandskyddsproblematik och kommer troligtvis inte att bidra till någon vidareutveckling alls på landsbygden. Det krävs betydligt större förändringar i regelverket än vad Naturvårdsverket föreslår för att komma till rätta med landsbygdsutvecklingen i strandnära områden.

Förslag

SKL föreslår ändringar i strandskyddsreglerna vilket bland annat avser att avskaffa LIS som koncept och istället se över strandskyddets syften. De föreslår därför ett tillägg till MB 7 kap 13 § punkt 2 vilket innebär att fokus sätts på det växt- och djurliv som faktiskt är beroende av strandområdet.

SKL vill även införa fler särskilda skäl för dispens, bland annat skall det också vara möjligt att få dispens om platsen för åtgärden har ett obetydligt värde utifrån strandskyddets syften, om åtgärden underlättar för det rörliga friluftslivet att ta sig ner till stranden. Ändringarna som SKL föreslår fångar upp välkomna åtgärder som inte rymms inom befintliga skäl till dispens i dagsläget. De särskilda skälen skall gälla under förutsättning att strandskyddets syften tillgodoses långsiktigt samt att åtgärderna utförs i områden med god tillgång till obebyggda stränder och med svag bebyggelseutveckling.

SKL vill också ge kommunerna möjlighet att upphäva strandskyddet utanför detaljplanlagda områden samt återinföra möjlighet till avgränsningsbeslut av det generella strandskyddet genom beslut av Länsstyrelsen.

Vansbro kommun ställer sig bakom SKL:s förslag.